

EL XIIè CONGRÉS DE METGES I BIÒLEGS DE LLENGUA CATALANA DES DEL PAÍS VALENCIÀ

FRANCESC ASENSI

Amb la publicació del present *Llibre d'Actes* culmina la realització del XIIè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, primer celebrat al País Valencià. La gestació, organització i realització d'aquest Congrés, amb el qual els valencians satisfem una mena de «deute històric» contragut en la cloenda del IXè Congrés (Perpinyà, 1936), no ha estat una tasca fàcil. Al costat de la bona acollida i fins entusiasme d'un bon grapat de metges i biòlegs valencians, sense oblidar els estudiants respectius, i del recolzament d'altres persones i institucions, hem trobat també la incomprensió i àdhuc l'hostilitat d'altres. El fet més punyent però d'aquest procés entorn al Congrés ha estat tot un seguit de desgràcies personals, algunes malauradament irreversibles, que han afectat elements fonamentals, quasi insubstituïbles. En alguns moments pareixia que els deus s'havien tornat contra nosaltres... però a la fi el Congrés s'ha celebrat i amb resultats força satisfactoris.

Poc després de la cloenda de l'XIè Congrés, celebrat a Reus el setembre del 1980, un grup de participants valencians constituïrem una Comissió gestora del XIIè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Al llarg del 1981 tinguérem un munt de reunions a la *Societat Econòmica d'Amics del País* de València on anarem discutint les possibles característiques fonamentals del futur Congrés: temari, lloc de celebració, actes paral·lels, etc., però sobretot les persones del comitè executiu i en particular el seu President. Estàvem d'acord en el «retrat robot»: valencià de naixença i residència, de prestigi en el món de la Medicina o Biologia, de clares coordenades nacionalistes. El trasllat del Prof. *Emili Balaguer i Perigüell* des de la seua càtedra d'Història de la Medicina de Saragossa a la d'Alacant suposà la superació de l'únic entrebanc existent per al seu nomenament. A més a més el Prof. Balaguer comptava amb el precedent d'haver estat vice-president del Xè Congrés celebrat a Perpinyà el setembre del 1976.

Com a Secretari General fou anomenat el prestigiós cirurgià Dr. *Eduard Bartrina i Castejon*, veterà lluitador per la causa de la nostra cultura, alhora que infatigable defensor d'una medicina pública de la millor qualitat sobre la base de l'honestedat i rigor professional dels metges.

Concretats aquests dos càrrecs fonamentals pogué posar-se en marxa el Comitè Executiu del XIIè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. La primera reunió fou conjunta amb el Comitè Executiu de l'XIè Congrés i tingué lloc a Benicarló el 22 de març del 1981.

Un dels primers acords del Comitè fou decidir la ciutat de *Castelló de la Plana* com a seu del Congrés. Mèrits no li faltaven a la capital de la Plana Alta, aleshores preparant-se per a la commemoració del cinquantenari de les «Normes Ortogràfiques» de l'any 1932 que refermaren la unitat de la nostra llengua. També quedà fixada la temàtica global del Congrés sota el títol «El procés d'emmalaltir», articulada en els seus aspectes històrics, biològics, medi-ambientals i institucionals.

El Congrés anava fent camí. Però no tardaren en presentar-se els primers entrebancs. Una greu malaltia féu que el Dr. Bartrina hagués d'abandonar la Secretaria general. Hi fou substituït per un altre gran lluitador per la causa nacional i per la salut del nostre poble: el Dr. *Cèsar Sainz i Bas*.

Les reunions se succeïren a València, Sagunt, Castelló de la Plana, Benicarló, Alacant, Oliva, etc. S'anomenaren coordinadors per a cadascuna de les parts del tema del Congrés, se feren presentacions per tot arreu del País Valencià. Mentrestant altres companys feien el mateix pel Principat i les Illes...

Un capítol important del Congrés era el cartell i el membret identificador. Se pensà en algun gran artista plàstic valencià i ben aviat sorgí el nom del «torsimany de metalls» *Andreu Alfaro*. La resposta per la seua part fou entusiasta i incondicional. Les visites a Alfaro donaren peu a inoblidables converses sobre la cultura i la sanitat, tant nostres com universals.

En agost de 1982 ens arribà la terrible, brutal i sobtada notícia: el Dr. *Cèsar Sainz i Bas*, l'eminent cardiòleg, l'insubornable nacionalista, el valencià cultíssim i ple de responsabilitat, havia mort.

Novament ens trobavem orfes de Secretari general i calia nomenar-ne un altre. En aquesta ocasió fou el jove i brillant metge Dr. Josep Redon i Mas, cap de Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Sagunt, qui se'n féu càrrec feliçment fins a la celebració del Congrés.

Establert definitivament el Comitè Executiu, centrat el tema, identificats els coordinadors de les diferents matèries i llurs col·laboradors, enllestint el cartell i el logotip identificador, començà la sèrie de visites a autoritats per tal d'obtenir recolzament i suport econòmic per al Congrés. En comentarem les més significatives:

El Molt Honorable President de la Generalitat Valenciana, Sr. *Joan Lerma i Blasco* ens rebé en el seu despatx oficial i acceptà de bon grat la Presidència del Comitè d'Honor del Congrés, tot promentent la seua assistència personal a l'acte d'obertura, sempre que el calendari de les seues ocupacions oficials li ho permetés.

L'Honorable Conseller de Sanitat, Treball i Seguretat Social, Sr. *Miquel Àngel Mollana*, es mostrà particularment interessat per la temàtica del Congrés i prometé un suport econòmic per part de la seua Conselleria, que finalment es materialitzà.

L'Honorable Conseller d'Educació i Ciència, Sr. *Ciprià Ciscar*, ens expressà la seua adhesió total al Congrés i els seus desitjos d'èxit, tot promentent un ajut econòmic, també dut a efecte.

La conversa amb l'Excm. President de la Diputació Provincial de València, Sr. *Antoni Asunción*, fou llarga i sucosa. També ens recolzà i desitjà tota mena d'èxits. Decidí que el suport econòmic de la Corporació se fera a través de la *Institució «Alfons el Magnànim»* mitjançant la seua col·laboració en la publicació dels llibres de Ponències i d'Actes del Congrés.

En la visita a l'Excm. Alcalde de la ciutat de València, Sr. *Ricard Pérez i Casado*, li fèrem tres peticions: l'acceptació com a membre del Comitè d'Honor, un suport econòmic i la retolació d'un carrer o plaça de la ciutat amb el nom del Dr. Fausti Barberà, il·lustre metge valencià promotor del Primer Congrés de Metges de Llengua Catala-

na. A totes tres peticions contestà afirmativament de bon grat. Les dues primeres estan ja realitzades i la darrera està en curs de materialitzar-se, i en du molt interessat tota la tramitació burocràtica el regidor de Cultura Sr. *Vicent Garcés*.

L'Excm. i Magn. Rector de la Universitat de València, Sr. *Ramon Lapiedra*, s'adherí entusiàsticament al Congrés i materialitzà l'ajuda econòmica al Congrés en forma de 10 beques per a estudiants d'aquesta Universitat que hi participaren.

Les visites i gestions davant les autoritats i institucions d'Alacant foren dutes a terme personalment pel President del Congrés, i les corresponents a Castelló de la Plana pels membres del Comitè Local.

Finalment ressenyem la visita que férem en el seu domicili de Sueca al gran escriptor valencià *Joan Fuster* per tal d'oferir-li la presidència d'honor del Congrés. L'oferiment fou acceptat de bon grat «sempre que no em feu parlar», afegí. Afortunadament no complí aquesta condició i tots poguérem gaudir de les seues encertades paraules al final del sopar de cloenda.

Amb tots aquests preparatius, i amb l'intens i abnegat treball del Comitè Local, s'inaugurà el Congrés el dia previst. Unes hores abans però ocorregué una altra tràgica desgràcia. Un absurd accident de trànsit tingué com a víctima mortal el Dr. *Pere Calafell*, il·lustre pediatra barceloní i lluitador al llarg de tota sa vida per la nostra cultura i per la consolidació de la nostra llengua com a vehicle de comunicació científica.

Malauradament no acaben ací les desgràcies. Estant escrivint aquestes ratlles m'arriba una altra brutal notícia: el Dr. *Jordi Gol*, el gran metge i humanista català, el promotor de tantes activitats en defensa de la cultura i de la nostra sanitat, ens havia deixat definitivament, precisament quan preparàvem l'entrega de la torxa als organitzadors del XIIIè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.

Molt llarga i dolorosa ha estat aquesta cadena de pèrdues, però la Història continua i en acabant la nostra tasca com a organitzadors del XIIè Congrés desitgem als nostres successors que superen totes les adversitats i que els acompanye el millor dels èxits.